

**BỘ TƯ PHÁP
VỤ CÁC VẤN ĐỀ CHUNG
VỀ XÂY DỰNG PHÁP LUẬT**

**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Hà Nội, ngày 04 tháng 9 năm 2011

BÁO CÁO

**KẾT QUẢ HỘI THẢO TRIỂN KHAI NGHỊ ĐỊNH SỐ 59/2012/NĐ-CP
NGÀY 23/7/2012 VỀ THEO DÕI TÌNH HÌNH THI HÀNH PHÁP LUẬT**

Trong khuôn khổ Dự án “Tăng cường tiếp cận công lý và bảo vệ quyền tại Việt Nam” (Dự án 00058492), Bộ Tư pháp tổ chức Hội thảo triển khai Nghị định số 59/2012/NĐ-CP ngày 23/7/2012 của Chính phủ về theo dõi tình hình thi hành pháp luật. Vụ Các vấn đề chung về xây dựng pháp luật báo cáo kết quả Hội thảo cụ thể như sau:

I. THỜI GIAN, ĐỊA ĐIỂM, THÀNH PHẦN THAM DỰ:

1. Thời gian:

Hội thảo diễn ra trong 01 ngày, ngày 24 tháng 8 năm 2012.

2. Địa điểm:

Khách sạn Bank Star 1, số 79 Lý Thánh Tông, quận Đồ Sơn, thành phố Hải Phòng.

3. Thành phần tham dự:

- Chủ trì Hội thảo: Đồng chí Lê Thành Long, Thứ trưởng Bộ Tư pháp.
- Đại biểu tham dự: đại diện Lãnh đạo Vụ Pháp luật, Văn phòng Chính phủ, Lãnh đạo tổ chức Pháp chế ở các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ; tổ chức pháp chế ở các Tổng cục, Cục thuộc Bộ, cơ quan ngang Bộ; một số đơn vị thuộc Bộ Tư pháp; Lãnh đạo Sở Tư pháp một số tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương khu vực Phía Bắc; Lãnh đạo Sở Tư pháp và các cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Hải Phòng; Phòng Tư pháp các quận, huyện trên địa bàn thành phố Hải Phòng và một số cơ quan, tổ chức có liên quan tại Hải Phòng.

II. NỘI DUNG HỘI THẢO

1. Nội dung cơ bản của Nghị định số 59/2012/NĐ-CP

a) Nguyên tắc theo dõi tình hình thi hành pháp luật

Điều 4 của Nghị định quy định 5 nguyên tắc theo dõi thi hành pháp luật, gồm: (1) khách quan, công khai, minh bạch; (2) thường xuyên, toàn diện, có trọng tâm, trọng điểm; (3) kết hợp theo dõi thi hành pháp luật theo lĩnh vực và theo địa bàn; (4) bảo đảm sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan, tổ chức trong quá trình theo dõi thi hành pháp luật; không trùng lặp, chồng chéo với các hoạt động thuộc phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của cơ quan nhà nước đã được pháp luật quy định; (5) huy động sự tham gia của các tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp và nhân dân.

Trong các nguyên tắc theo dõi tình hình thi hành pháp luật, thì nguyên tắc “*bảo đảm sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan, tổ chức trong quá trình theo dõi tình hình thi hành pháp luật, không trùng lặp, chồng chéo với các hoạt động thuộc phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của cơ quan nhà nước đã được pháp luật quy định*” được xác định là nguyên tắc quan trọng, cần được quan tâm trong quá trình triển khai thực hiện bởi vì xuất phát từ thực tiễn, có nhiều hoạt động của các cơ quan nhà nước có sự trùng đẫm và chồng chéo, điều này gây lãng phí về nguồn lực, không mang lại hiệu quả cao, thậm chí còn hạn chế lẫn nhau giữa hoạt động của các cơ quan nhà nước.

b) Sự tham gia của các tổ chức, cá nhân trong theo dõi thi hành pháp luật

Để bảo đảm tính khả thi, hiệu quả của công tác theo dõi thi hành pháp luật, và phát huy vai trò của các tổ chức, cá nhân trong hoạt động theo dõi tình hình thi hành pháp luật, Nghị định quy định về quyền tham gia hoạt động theo dõi tình hình thi hành pháp luật của các tổ chức, cá nhân, đồng thời quy định trách nhiệm của các Bộ, ngành, UBND các cấp trong việc tạo điều kiện và khuyến khích sự tham gia của các tổ chức, cá nhân trong công tác này. Nội dung này là sự thể hiện cụ thể hơn nguyên tắc thứ 5 của theo dõi tình hình thi hành pháp luật như đã nêu trên. Bên cạnh đó, căn cứ vào điều kiện cụ thể và yêu cầu đối với công tác theo dõi tình hình thi hành pháp luật của thể của từng bộ, ngành, địa phương thì, Bộ, ngành, UBND các cấp huy động Hội Luật gia Việt Nam, Liên đoàn luật sư Việt Nam và các Đoàn luật sư, Phòng Thương mại và

Công nghiệp Việt Nam, các tổ chức xã hội, nghề nghiệp, tổ chức nghiên cứu, đào tạo, chuyên gia, nhà khoa học có đủ điều kiện tham gia hoạt động theo dõi tình hình thi hành pháp luật theo cơ chế cộng tác viên.

c) Nội dung theo dõi tình hình thi hành pháp luật:

Nghị định số 59/2012/NĐ-CP quy định 3 nội dung theo dõi tình hình thi hành pháp luật, đó là (i) Tình hình ban hành văn bản quy định chi tiết văn bản quy phạm pháp luật; (ii) Tình hình bảo đảm các điều kiện cho thi hành pháp luật và (iii) Tình hình tuân thủ pháp luật.

Mỗi nội dung trên lại được xem xét, đánh giá trên cơ sở từng nhóm tiêu chí cụ thể được quy định tại các điều từ Điều 8 đến Điều 10, trong đó, tiêu chí “Tính kịp thời, đầy đủ trong thi hành pháp luật của cơ quan nhà nước và người có thẩm quyền” và tiêu chí “Tính chính xác, thống nhất trong hướng dẫn áp dụng pháp luật và trong áp dụng pháp luật của cơ quan nhà nước và người có thẩm quyền” là các tiêu chí rất quan trọng để đánh giá tình hình tuân thủ pháp luật của cơ quan nhà nước, qua đó nâng cao ý thức trách nhiệm của cơ quan nhà nước trong việc thi hành pháp luật và bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân.

d) Hoạt động theo dõi tình hình thi hành pháp luật

Thực tế triển khai công tác theo dõi tình hình thi hành pháp luật còn có rất nhiều khó khăn, vướng mắc, trong đó khó khăn, vướng mắc lớn nhất của các Bộ, ngành, địa phương hiện nay là chưa có các phương pháp và cách thức cụ thể, thống nhất trong việc thực hiện công tác này. Để khắc phục tình trạng này, Nghị định số 59/2012/NĐ-CP quy định theo dõi tình hình thi hành pháp luật được thực hiện thông qua các hoạt động: (i) Thu thập thông tin về tình hình thi hành pháp luật (Điều 11); (ii) Kiểm tra tình hình thi hành pháp luật; (iii) Điều tra, khảo sát tình hình thi hành pháp luật và (iv) Xử lý kết quả theo dõi tình hình thi hành pháp luật.

- Việc thu thập thông tin

Thông tin có thể được thu thập từ nhiều nguồn, nhưng đáng quan tâm là nguồn thông tin, dữ liệu từ báo cáo của các cơ quan hành chính nhà nước mà Nghị định giao trách nhiệm cho các cơ quan phải báo cáo (Điều 16 và Điều 17) về các nội dung sau đây (i) Số lượng, hình thức và tên văn bản quy định chi tiết thi hành văn bản quy phạm pháp luật; số lượng, hình thức và tên văn bản ban hành

chậm tiến độ và lý do chậm tiến độ; số lượng văn bản không thống nhất, không đồng bộ và tính khả thi không cao; (ii) Nội dung, hình thức tập huấn, phổ biến pháp luật đã được thực hiện; thực trạng về tổ chức bộ máy, nguồn nhân lực, các điều kiện về kinh phí và cơ sở vật chất bảo đảm cho thi hành pháp luật; (iii) Tình hình hướng dẫn áp dụng pháp luật, tình hình áp dụng pháp luật của cơ quan nhà nước và người có thẩm quyền và (iv) Tình hình xử lý vi phạm pháp luật.

Ngoài các thông tin chính thống do cơ quan nhà nước báo cáo thì các cơ quan theo dõi có thể thu thập thông tin về tình hình thi hành pháp luật từ các tổ chức, cá nhân cung cấp trực tiếp hoặc qua Trang thông tin điện tử của cơ quan theo dõi, và thông tin được đăng tải trên các phương tiện thông tin đại chúng. Tuy nhiên, việc sử dụng thông tin không chính thống (ngoài báo cáo của cơ quan nhà nước) để đánh giá tình hình thi hành pháp luật phải được cơ quan thu thập thông tin kiểm tra, đối chiếu

- Kiểm tra tình hình thi hành pháp luật

Kiểm tra là một nhiệm vụ thuộc chức năng quản lý của các cơ quan nhà nước. Theo đó thì Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Ủy ban nhân dân các cấp kiểm tra tình hình thi hành pháp luật theo phạm vi trách nhiệm của mình (quy định tại Điều 5 Nghị định) để kịp thời phát hiện khó khăn, vướng mắc, hạn chế trong thi hành pháp luật và khiếm khuyết, bất cập của hệ thống pháp luật. Cùng với quyền kiểm tra của cơ quan quản lý nhà nước thì đối tượng kiểm tra (cơ quan, tổ chức, cá nhân là đối tượng kiểm tra) có trách nhiệm thực hiện các yêu cầu của cơ quan tiến hành kiểm tra theo quy định của pháp luật.

- Điều tra, khảo sát tình hình thi hành pháp luật

Tùy theo yêu cầu của tình hình thi hành pháp luật ở lĩnh vực hoặc địa bàn thì Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Ủy ban nhân dân các cấp được tiến hành điều tra, khảo sát tình hình thi hành pháp luật về từng lĩnh vực, địa bàn và đối tượng cụ thể thông qua phiếu khảo sát, tọa đàm, phỏng vấn trực tiếp hoặc các hình thức phù hợp khác. Do việc điều tra, khảo sát là hoạt động mang tính chuyên môn đòi hỏi phải có năng lực và kỹ năng về điều tra xã hội học nên cơ quan có thẩm quyền có thể thuê khoán hoặc sử dụng cơ chế cộng tác viên để được thực hiện hoạt động điều tra, khảo sát.

- Xử lý kết quả theo dõi tình hình thi hành pháp luật

Theo quy định của Nghị định, việc xử lý kết quả theo dõi tình hình thi hành pháp luật bao gồm (i) Ban hành kịp thời, đầy đủ các văn bản quy định chi tiết thi hành văn bản quy phạm pháp luật; (ii) Thực hiện các biện pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác tập huấn, phổ biến pháp luật; bảo đảm về tổ chức, biên chế, kinh phí và các điều kiện khác cho thi hành pháp luật; (iii) Kịp thời tổ chức thi hành văn bản quy phạm pháp luật đã có hiệu lực; (iv) Thực hiện các biện pháp nhằm bảo đảm tính chính xác, thống nhất trong hướng dẫn áp dụng pháp luật và trong áp dụng pháp luật; (v) Sửa đổi, bổ sung, ban hành mới các văn bản quy phạm pháp luật; (vi) Thực hiện các biện pháp khác nhằm nâng cao hiệu quả thi hành pháp luật và hoàn thiện hệ thống pháp luật.

Căn cứ kết quả thu thập thông tin, kết quả kiểm tra, điều tra, khảo sát tình hình thi hành pháp luật, Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Ủy ban nhân dân các cấp xử lý theo thẩm quyền hoặc kiến nghị cơ quan, người có thẩm quyền xử lý kết quả theo dõi tình hình thi hành pháp luật. Cùng với việc xử lý theo thẩm quyền hoặc kiến nghị cơ quan có thẩm quyền xử lý, Nghị định cũng quy định trách nhiệm xử lý kết quả theo dõi tình hình thi hành pháp luật của Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh khi nhận được đề nghị của Bộ Tư pháp hoặc của Bộ, cơ quan ngang Bộ trong phạm vi ngành, lĩnh vực thuộc phạm vi quản lý của Bộ, cơ quan ngang Bộ; trách nhiệm của Ủy ban nhân dân cấp dưới xử lý kết quả theo dõi tình hình thi hành pháp luật theo yêu cầu của Ủy ban nhân dân cấp trên trực tiếp.

2. Nội dung Dự thảo Kế hoạch triển khai thi hành Nghị định

Nghị định số 59/2012/NĐ-CP có hiệu lực từ ngày 01 tháng 10 năm 2012. Kế hoạch triển khai thi hành Nghị định số 59/2012/NĐ-CP được xây dựng với mục đích cụ thể hoá các nhiệm vụ mà các cơ quan có trách nhiệm chủ trì hoặc phối hợp thực hiện theo quy định của Nghị định số 59/2012/NĐ-CP, đồng thời để các cơ quan, tổ chức, cá nhân chuẩn bị các điều kiện cần thiết cho việc thi hành Nghị định sau khi có hiệu lực.

Dự thảo Kế hoạch xác định cụ thể nội dung công việc, tiến độ, thời hạn hoàn thành và trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, đơn vị có liên quan trong việc triển khai Nghị định. Các hoạt động cụ thể như sau:

- Tuyên truyền, phổ biến nội dung Nghị định số 59/2012/NĐ-CP và xây dựng Sổ chuyên đề về công tác theo dõi tình hình thi hành pháp luật.

- Hội nghị quán triệt triển khai Nghị định số 59/2012/NĐ-CP được chia thay một số công việc cụ thể, đó là Xây dựng tài liệu hướng dẫn thực hiện việc quán triệt khai Nghị định số 59/2012/NĐ-CP; Tổ chức Hội nghị quán triệt triển khai Nghị định số 59/2012/NĐ-CP ở Trung ương; Tổ chức Hội nghị quán triệt triển khai Nghị định số 59/2012/NĐ-CP ở khu vực phía Bắc; Tổ chức Hội nghị quán triệt triển khai Nghị định số 59/2012/NĐ-CP ở khu vực phía Nam.

- Mở chuyên mục về tình hình thi hành pháp luật trên trang thông tin điện tử của cơ quan nhà nước, Bộ Tư pháp, bao gồm Mở chuyên mục về tình hình thi hành pháp luật trên Trang thông tin điện tử của Bộ Tư pháp; chuyên mục về tình hình thi hành pháp luật trên Trang thông tin điện tử của các Bộ, ngành và chuyên mục về tình hình thi hành pháp luật trên Trang thông tin điện tử của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh.

- Xây dựng Chỉ tiêu thống kê về tình hình thi hành pháp luật: gồm có 2 cấp độ, Xây dựng Chỉ tiêu thống kê quốc gia về tình hình thi hành pháp luật, Chỉ tiêu này được ban hành dưới hình thức Quyết định của Thủ tướng Chính phủ và Xây dựng Chỉ tiêu thống kê ngành về tình hình thi hành pháp luật được ban hành dưới hình thức Thông tư của Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang Bộ. Các chỉ tiêu này là cơ sở cụ thể, mang tính định lượng, làm cơ sở cho việc đánh giá các tiêu chí đánh giá nội dung thi hành pháp luật của các Bộ, ngành và địa phương được quy định trong các điều 8, 9 và 10 của Nghị định số 59/2012/NĐ-CP.

- Kiểm tra, sơ kết 01 năm thực hiện Nghị định số 59/2012/NĐ-CP: đây là hoạt động

Đề bảo đảm Kế hoạch triển khai thi hành Nghị định số 59/2012/NĐ-CP được thực hiện có hiệu quả, Dự thảo Kế hoạch phân công cụ thể trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị trong việc tham mưu, giúp các bộ, ngành và Ủy ban nhân dân cấp tỉnh trong việc thực hiện Kế hoạch. Cụ thể là, Vụ Các vấn đề chung về xây dựng pháp luật - Bộ Tư pháp chủ trì, phối hợp với Văn phòng Bộ theo dõi, đôn đốc, kiểm tra các đơn vị thuộc Bộ Tư pháp, tổ chức pháp chế ở các Bộ, ngành, Sở Tư pháp các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương và các cơ quan, tổ chức liên quan triển khai Kế hoạch và báo cáo Bộ trưởng về kết quả thực hiện; các đơn vị thuộc Bộ Tư pháp có trách nhiệm phối hợp chặt chẽ với Vụ Các vấn đề chung về xây dựng pháp luật trong việc thực hiện các nhiệm vụ được phân công trong Kế hoạch này; Sở Tư pháp các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương tham mưu xây dựng, trình Ủy ban nhân dân cấp tỉnh ban hành Kế hoạch thi hành Nghị định số 59/2012/NĐ-CP.

Trên đây là Báo cáo kết quả Hội thảo triển khai Nghị định số 59/2012/NĐ-CP ngày 23/7/2012 của Chính phủ về theo dõi tình hình thi hành pháp luật, Vụ Các vấn đề chung về xây dựng pháp luật xin gửi Ban Quản lý Dự án 00058492 để theo dõi, tổng hợp.

Nơi nhận:

- Ban Quản lý Dự án 00058492 (để b/c);
- Thứ trưởng Lê Thành Long (để b/c);
- Lưu: Vụ VĐCXDPL.

**KT. VỤ TRƯỞNG
PHÓ VỤ TRƯỞNG**

Signed

Nguyễn Hồng Tuyền